

ÖĞRENME ORTAMI OLARAK SOSYAL AĞLARDA BULUNMASI GEREKEN STANDARTLAR

(STANDARTS OF SOCIAL NETWORKS BEING A LEARNING ENVIRONMENT)

Arş. Gör .Tuğra KARADEMİR , Yrd. Doç. Dr. Ayfer ALPER

*Department of Computer Education and Instructional Technology, Faculty of Education, Ankara
University, 06430 Ankara, Turkey // tugra1986@gmail.com, ayferalper@yahoo.com

Giriş:

Sosyal ağlar gün geçtikçe insanların fotoğraf ve video paylaştığı , siyasi görüşlerini belirttiği ve aktivitelere katıldığı alanlar olarak dikkatleri üzerine toplamaktadır. Bir diğer yandan da eğitimciler öğrenme çevrelerini bu sitelerin içerikli yerleştirmektedirler. Sosyal ağlar üzerinde çalışan bir çok uygulama olmasına rağmen bu tür uygulamalarda var olması gereken özellikler yeterince açık değildir. Sosyal ağlardaki bazı özellikler öğrenme ortamı oluşturması açısından güçlü yanı oluştururken bazı özellikler zayıf yanı oluşturmaktadır. Buradan yola çıkarak , çalışmanın amacı sosyal ağların özelliklerini analiz etmek ve bir öğrenme ortamında bulunması gereken minimal standartları ortaya koymaktır. Çalışmanın başlangıcında sosyal ağların avantaj ve dezavantajları tartışılacak ve sonrasında da bir öğrenme ortamı olarak bazı sosyal ağların özellikleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelime: Sosyal ağlar, standartlar, eğitim ortamları

Abstract:

Social network sites have increasingly attracted many people who shared their interests, photo/videos, political views, activities, etc. On the other hand educators have introduced these sites that can be adaptive to learning environments as learning management systems. Since there are a few implications as learning environments, their standarts are not clear yet. Some characteristics of the social networks are good enough being a learning environment, but others are not. Therefore, the aims of this study to analysis the characteristics of the social networks and suggest standarts for the optimum requirements being a learning environment. At the beginning of this study, the advantages and disadvantages of the social networks sites are discussed. After bringing out their usefulness as a learning environment, list the standarts of the social networks .

Keywords: Socail network, standarts , education enviroments

Giriş:

Sosyal paylaşım ağları, sınırlı bir sistem içerisinde bireylere, herkese açık ya da yarı açık profil oluşturmaya izin veren, bağlantıda bulunduğu diğer kullanıcıların listesini açıkça ortaya koyan ve sistem içerisinde diğerlerinin bağlantıda bulunduğu kişilerin listesini gösteren web tabanlı hizmetler olarak tanımlanır (Danah M. Boyd ve Nicole B. Ellison, 2007:1). Başka bir tanımda ise sosyal ağlar ;bireylerin sınırları belirlenmiş bir sistem içinde diğer bireylere karşı yarı/açık profil oluşturmaya, bağlantıda olduğu kullanıcıların listesini açıkça vermesine, bu diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görmelerine ve aralarında dolaşımında bulunmalarına izin veren web tabanlı hizmetlerin tümü olarak açıklanmaktadır. (Büyüksener, Ercüment).

Araştırmalar son birkaç yılda internet üzerinden sosyal ağlar ile iletişim kurma davranışının insanlar arasındaki popülaritesinin arttığını göstermektedir. (Levy,2007) . Sosyal ağların kullanımının artması farklı özelliklerde birçok sosyal ağın kurulmasını sağlamıştır. Facebook , Flickr ,Twitter, Youtube, Blogger , Myspace örnek birkaç sosyal ağdır. Sosyal ağların kullanıcı sayılarına ve yüklenen bilgi miktarlarına bakıldığında ciddi rakamlara rastlanmaktadır. Örneğin Tablo 1. 'de Facebook'un 2009 yılındaki ülkeler bazında kullanıcı sayısı gösterilmektedir.

Sıra	Ülke	Kullanıcı Sayısı 2009	Kullanıcı Sayısı 2010	12 aylık büyüme %	24 aylık büyüme %
1	Amerika	69.378.980	125.881.220	81.4%	352.0%
2	İngiltere	18.711.160	26.543.600	41.9%	137.0%
3	Endonezya	6.496.960	25.912.960	298.9%	12253.0%
4	Türkiye	12.382.320	22.552.540	82.1%	550.9%
5	Fransa	10.781.480	18.942.220	75.7%	669.7%
6	İtalya	10.218.400	16.647.260	62.9%	3289.8%
7	Kanada	11.961.020	15.497.900	29.0%	61.1%
14	Almanya	3.136.680	9.949.760	217.2%	1509.8%

Tablo 1: Ülkelere göre Facebook Kullanıcıları
(<http://www.facebook.com/press/info.php?statistics>)

Sadece günlük yaşamda değil eğitimde de sosyal ağların kullanılması sıkça dile getirilen bir konu olmaya başlanmıştır. Smith (2009), günümüzde sosyal ağların eğitimde de yer almasının kaçınılmaz olduğunu ve hatta adının sosyal ağ değil akademik ağ olarak değiştirilmesini önermektedir. Grunwald şirketi tarafından 2007 yılında yapılan araştırmada “sosyal ağlar eğitim için yararlı mı?” sorusuna cevap aranmış ve araştırmaya 1277 öğrenci, 1039 aile ve 250 okul yönetici katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okullarda sosyal ağların kullanımının sınırlandırılmasına rağmen bir çok öğretmenin ödevlerini bu ortamlarda yaptırdığını öte yandan hem ailelerin hem de okul yöneticilerinin bu tür ortamların eğitim amaçlı kullanımında çocuklara olumlu katkı sağlayacağını düşündüklerini belirtmektedirler (National School Board Association, 2007).

Her bir sosyal ağ eğitim açısından kendi içinde farklı özellikleri, güçlü yanları olduğu gibi olumsuz ya da yetersiz yönleri de bulunmaktadır. En fazla kullanılan sosyal ağlardan biri olan Facebook, özel veya herkese açık yazılarla kullanıcıların birbiriyle iletişim kurduğu, gruplara katıldığı ve kaynak paylaşımında bulunduğu sosyal bir ağıdır (Gozales, 2010). Facebook'un avantajlarına göz attığımızda şu özelliklerin güçlü yanları olduğunu görmekteyiz. Her şeyden önce facebook kullanıcılarına bünyesindeki zengin araç seçeneği ile çoklu bir ortam sağlar. Farklı siteler ile bağlantı sağlayarak paylaşım vb. unsurların tek bir buton sayesinde kolayca gerçekleşmesine zemin hazırlar. Bünyesinde bulundurduğu grup, etkinlik ve uygulama gibi seçenekler ile kişisel özelliklerimize ve ihtiyaçlarımıza bağlı olarak katılabileceğimiz topluluklar ile iletişim kurmamıza olanak sağlar. Farklı paylaşım siteleri ve mail hesapları ile bağlantı kurmamızı sağlar. Çevrimiçi ve çevrimdışı arkadaşlar ile sohbet imkânı sağlar. Üzerinde bulunan oyunlar ile eğlenceli vakit geçirme fırsatı sunar. Ticari amaçlı kullanımlarda istediğimiz ürünleri inceleme ve karşılaştırma olanağı sunar. Mobil cihazlar için destek sağlayan bir altyapıya sahiptir. Resim, video, yazı vb. istediğimiz eylemlerin yapılmasını ve bunları beğenme, paylaşma, yorum yapma imkânı sunar. Arka plan değiştirme seçenekleri ile isteğinize bağlı olarak sayfanızı kişiselleştirme olanağı sunmaktadır. Sağladığı güvenlik seçenekleri ile istenilen özelliklerin açılması ve istenmeyenlerin kapatılmasını sağlar. Arama seçenekleri ile kolay arama ve istenilen anahtar kelimeyi bulmamıza olanak sunar. Kitap okumak, fikir alışverişinde bulunmak, tartışma yapmak vb. amaçlarla kullanılabilir. Türkçe dil desteği bizlere kolaylık sağlamaktadır.

Bunların yanında Facebook içerisinde kullanıcılar için bazı yetersiz yanları barındırmaktadır. Bunlardan bazılarını şu şekilde sıralayabilmekteyiz. Facebookta paylaşılan kişisel bilgiler, resimler kötü amaçlar için kullanılabilir. Bazı reklamlar, videolar ve resimler cinsel içerikli veya madde bağımlılığına teşvik amaçlı kullanılabilir. Özellikle küçük yaş kullanıcıları zamanlarının çoğunu Facebook üzerinde geçirebilmektedir. Facebook üzerindeki bazı güvenlik açıkları özel bilgilerinize ulaşılmasına neden olabilmektedir. Çok fazla kullanımı bağımlılık yapabilmektedir. Öğrencilerin Facebook ortamını dersleriyle ilgili kitapları alıp vermek, kulüpler, grup ödevleri, uygulamalar ve ödevler için kullanıldığından bahsetmektedirler. Öğrenciler diğer öğretmenleri kendilerine arkadaş olarak ekleyebilir, çalışma konularına ait gruplar oluşturarak veri toplayabilir ve tartışma başlatabilirler (Brown, 2008). Ayrıca araştırmacı Tarih ve Edebiyat derslerinde, kültürel rehberlerin hazırlanmasında ve programlama uygulamalarında da bu sosyal ağın kullanılabilirliğinden bahsetmiştir. Benzer şekilde öğrenciler için konulara uygun resimlerin, mesajların, derslere ait ödevlerin, olayların ve uygulamaların Facebook sosyal ağında eğitim amaçlı kullanılacağı belirtilmiştir (Muñoz ve diğerleri, 2009). Ayrıca, öğretmenler Facebook ortamında web sitelerine ait adresleri ve videoları gönderebilir, Google belgeleri ile bağlantı oluşturarak öğrencilerin sunularını, ödevlerini ve diğer ürünleri paylaşabilir; grup, etkinlik ve uygulamaları ekleyerek farklı içerik, tartışma grupları, güncel bilgi vb. etkinliklerde de bulunabilirler.

Diğer bir sosyal ağ olan twitter bir iletişim ve bilgi ağıdır. Twitter, ilk zamanlarında kişilerin anlık durumlarını paylaşmasını hedeflemiştir. Kullanıcı sayısının artması ve şahısların bireysel kullanımının dışında, ticari ve kültürel çeşitli kurumların da iletişim ortamı olarak Twitter'ı kullanmaya başlaması ile birlikte, sitenin kullanıcılara sorduğu temel soru da değişmiştir. Önceleri, ana ekranındaki mesaj kutusunda "What are you doing?" [Şu anda ne yapıyorsun?] diye soran web sitesi, Kasım 2009'dan itibaren kullanıcılarını "What's happening?" [Şu anda ne oluyor?] diyerek karşılamaya başlamıştır (Genç, 2010).

Grosbeck and Holotescu (2008) Twitter'ın eğitim amaçlı kullanımını şu şekilde ifade etmektedir.

- Sınıf Topluluğu için : Sınıfta ve sınıf dışında öğrenmenin devam etmesini sağlar.
- İşbirlikçi öğrenme ile ilgili olarak "yazma" becerisinin gelişmesini sağlar.
- Bu beceriye bağlı olarak, öğrenci kendi tweetlerinin düzeltmelerini yaparak imla ve yazımını düzeltebilir.
- Kendini ifade etme yeteneğini geliştirir.
- Konu ile ilgili gelen tweetlere anında cevap verebilir ve yeni sorular yöneltebilir.
- Resmi ve resmi olmayan ya da eşzamanlı olmayan konular ile ilgili olarak öğrenciler fikir belirtebilir, tartışma oluşturabilir, buluşmalar planlayabilirler.
- Öğrenciler o konu ile ilgili, başka bir okulda,hatta başka bir ülkede bir tecrübe edinirler ise telefon aracılığıyla tweet yollayıp konuyu geliştirebilirler
- Öğretmenler ya da öğrenciler, bir projenin liderliğini yapmaları gerektiğinde, haberleşmeyi ve paylaşımları e-posta yerine Twitter aracılığıyla yapabilirler.
- Bir fikrin değerlendirilmesi, geliştirilmesi ve ortaya çıkan tabloda önemli bölümlerinin altının çizilmesi için kullanılabilir.

Youtube ise kullanıcı sayısı oldukça yüksek bir rakama ulaşan sosyal paylaşım sitelerinden bir tanesidir. Youtube; 2005 yılında üç Amerikalı eski paypal çalışanı tarafından kurulmuş video barındırma ve paylaşma sitesidir. Kendini yayınlama "Broadcast Yourself" sloganı ile yola çıkan site 2006 yılında Google tarafından satın alınmıştır.

Youtube kullanıcıları kendi kanallarını oluşturabilme olanağına sahiptir. Youtube içerisinde sayısız içerikte video'ya erişimi ve video kategorileri bulunmaktadır. Youtube EDU kategorisiyle salt eğitim içerikli videolar görüntülenebilmekte, videoların farklı sosyal ağlarda paylaşımına olanak sağlanmaktadır. Videoların kişisel sitelerde kullanabilmesi için "embed" kodları bulunmaktadır. Youtube kullanıcılarının kanallarına abone olma özelliğiyle bu kullanıcıların yüklemelerinin isteğe bağlı olarak güncellemelerinden haberdar olunabilmektedirler. Kullanıcı kanalının özelleştirilebilmesi, izlenen video'dan hareketle önerilen videoların site ara yüzünde gösterilmesi, Kullanıcıların kanallarında video listeleri gruplandırabilmesi, Kullanıcıların yükledikleri videolara ilişkin geniş istatistiksel bilgilerin gösterilmesi, Video gösterimiyle ilgili güçlü yorumlama hizmetinin bulunması, "Daha sonra izle" (Watch Later) özelliğiyle kullanıcıya hareket özgürlüğü sunabilmesi, HD çözünürlük kalitesinde videoların yüklenebilmesi ve görüntülenebilmesi ve bir videonun farklı çözünürlük kalitelerinde izlenilebilme tercihini sunması diğer önemli özellikleridir.

Bunların yanında Youtube kullanıcılarına Türkçe dil desteği sağlamamaktadır. Kullanıcıların sistemde o anda olduklarını gösteren çevrimiçi hizmeti bulunmamaktadır. Dolayısıyla çevrimiçi sohbet olanağı sunmamaktadır. Bununla birlikte kullanıcıların resimlerini paylaşma olanağı bulunmamakta, arkadaş listeleri özelleştirilememekte ve kullanıcılar fotoğraf albümü oluşturamamaktadır.

Youtube'un eğitimde kullanılabilir özelliklerine göz attığımızda, sahip olduğu geniş video arşivi sayesinde eğitimde kullanılabilir çevrimiçi bir değer olduğu göze çarpmaktadır. Playback kontrolü sayesinde sınıf ortamında youtube kullanımı avantajlı ve verimlidir. Herhangi bir video gösterimi esnasında youtube'un önerilen videolarının sayfada görünmesi öğrencilerin o anda düşünemedikleri ya da bilmedikleri içeriğe sahip olmasına fırsat sağlayabilir. Youtube'a üyelik sonrasında öğrenci veya öğretmen bir kanal sahibi olabilir. Bu kanal sayesinde yüklediği videoları internet ortamında yayımlayabilir, favori listesi oluşturabilir, ilgi duyduğu konularda yayın yapan kanallara abone olabilir, kişisel listeler oluşturabilir, harici bir sitede bu videoyu embed kodları sayesinde paylaşabilir, Embed kodları sayesinde öğrenci veya öğretmen blackboard, moodle ve blog gibi ortamlarda kullanılabilir. Ayrıca Powerpoint ve benzeri yazılımlara youtube'da olan videolar eklenebilmektedir. Böylece öğrenci/öğretmen sunumunda içerik ile ilgili görselleri aktif kullanabilmektedir.

Youtube'un mobil özelliği sayesinde öğretmen, öğrencilerine sınıf ortamı dışında edinilmesini istediği görsel içeriği paylaşabilir böylece öğrenciler sınıf ortamı dışında derslerini takip edebilirler. Youtube EDU kategorisinde kayıtlı olan bir üniversitenin kayıt altına alınmış derslerine erişim sağlanarak kayıtlı olunmayan bir üniversiteden eğitim alma olanağı sunar. Youtube EDU kategorisinde yayıncı olan

bir eğitim kurumu kendi öğrencilerine eğitim döneminde işlenen içeriği farklı bir şekilde sunma şansına sahip olabilir.

Uzaktan eğitim verilen bir ortamda öğrenciler ve öğretmen gösterilen videonun altında yorumlarıyla birbirleriyle fikir alışverişinde bulunabilir, soru sorabilir ve içeriğe katkı sağlayabilirler. Sınıf ortamında kendini ifade etmekte zorlanan öğrencilerin derse katılımını güdüleyen bir araç olarak kullanılabilir. El becerisi isteyen derslerde öğretmenler öğrencilerin uygulaması gereken basamakları anlatan bir videoyu youtube'a yükleyerek öğrencilerine kılavuzluk yapabilir.

Önemli sosyal ağlardan bir diğeri de Flickr'dır. Flickr; fotoğraf ve kısa video paylaşımına odaklanmış bir sosyal paylaşım ortamıdır. Flickr, kendisini Dünya'nın en iyi çevrimiçi fotoğraf yönetimi ve paylaşım uygulaması olarak tanımlamaktadır. Flickr'm size sunduğu alt yapı ve özellikler sayesinde kendi fotoğraf ve videolarınızı tüm dünyayla paylaşabilir ya da sayısı milyarlarla ifade edilen fotoğraf havuzundaki fotoğraflara ulaşabilir.

Flicker içerisinde bulunan bileşenler ile milyarlarca resim havuzu içersinden ücretsiz olarak resimlere ulaşma olanağı sağlar. Resimler üzerinde birçok düzenleme yapılabilir. Resim yayınlama hizmetinin yanında arkadaşlık hizmeti de sunmaktadır. Grup oluşturma özelliği sayesinde özel konularda gruplar oluşturulabilir. Resim galerileri oluşturularak resimlerin toplu bir şekilde izlenmesini sağlar. Telif hakları ayarlamalarının yapılmasına izin verir. Resimlerin çekildiği yerlerin haritalarda gösterilmesine olanak verir.

Ancak Flickr ücretsiz üyelikler için aylık 300 MB kullanım alanı vermektedir. Bu da resim yükleme alanında bir kısıtlama oluşturmaktadır. Ücretsiz ve ücretli üyeliklerde video uzunluğu 90 saniyeyle sınırlı tutulmuştur. Ücretsiz üyeliklerde aylık sadece 2 video yükleme imkânı sağlar. Türkçe dil desteği bulunmamaktadır. Ücretsiz üyelikler için fotoğrafların istatistikî bilgileri verilmemektedir.

Eğitim amaçlı düşündüğümüzde Flickerde bulunan uçsuz bucaksız resim arşivi eğitimin her kademesinde kullanılabilir. Öğrenciler birçok ders için resim edinebilir ve bu resimleri paylaşabilir. Paylaşılan bu resimler üzerinden tartışmalar yapılabilir ya da ders anlatılabilir. Öğretmen ve öğrenciler kendi resimlerini, fotoğraflarını ve resim formatındaki elektronik kaynaklarını paylaşabilirler. Grup kurma özelliği ile öğrenciler kendilerini sosyal bir ağın parçası olarak görebilir ve resimler ve mesajlar yoluyla çevrim içi öğrenmeleri gerçekleştirebilirler. Sanal müze turunun oluşturulması, kelimelerin öğretilmesi, dijital fotoğraf makinesinin kullanımının öğretilmesi, dijital öykü oluşturma ve boyamalar ile ilgili beyin fırtınasının yapılması, örnek sınıf içi veya dışı etkinliklerden bazılarıdır.

Sosyal ağların genel özelliklerine baktığımızda her birinin üzerindeki bileşenler sayesinde öğrenme ortamı oluşturmak için gerekli bazı özelliklere sahip olduklarını görmekteyiz. Ancak genel olarak sosyal ağların eğitimde kullanılabilirliğinin uygun olduğunu söylemek için belirli kriterlere göre incelenmesi gerekmektedir. Bu

radan yola çıkarak bu çalışmada sosyal bir ağda eğitim ortamı hazırlarken göz önünde bulundurulması gereken standartlar belirlenmiştir.

1.Amaç:

Bu çalışmada sosyal bir ağda öğrenme ortamı hazırlarken göz önünde bulundurulması gereken standartlar belirlenerek çeşitli sosyal ağların bu standartlara uygunluğu incelenmiştir. Bu çalışmada altı ana tema altında toplanan standartların incelenmesi Flickr, Facebook , Twitter ve Youtube ile sınırlıdır.

2. Yöntem:

2.1.Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlamayı amaçlayan betimsel (descriptive) araştırma yapılmıştır (Büyüköztürk & others, 2011).

Araştırmada, Alper ve Horzum (2008) tarafından geliştirilen web temelli öğrenme ortamı için kullanılan rubrik ile çeşitli ders yazılım kriterleri dikkate alınarak temalar geliştirilmiştir. Ayrıca söz konusu sosyal paylaşım sitelerini eğitim amaçlı kullanan yüksek lisans öğrencilerin görüşleri de katkı sağlamıştır. Ayrıca, araştırma bulgularının iç-güvenirliğini ve geçerliğini artırmak amacıyla uzman görüşüne yer verilmiştir.

Araştırmadaki temalar aşağıdaki tablodaki şekilde ayrıntılandırılmış ve alt temalara ayrılmıştır.

Alt temalar	Kodlar	
Sosyal ağlar	Teknik	Kod 1: Teknik Yardım Kod 3: Teknik Terim Kod 4: Ekran çözünürlüğü
		Kod 5:Özel Seçenekler Kod 6: Dil Seçenekleri Kod 7: kayıt Tutma

Gezinme	Kod8: Tarayıcı (Browser) Kod 9: Menü Şekli Kod 10: Bulunduğu Yer Hakkında Bilgi Kod11 : Sayfa İçi Bağlantı Linkleri (Anchor)	Kod 12: Site Haritası Kod 13: Link hareketliliği (aktivasyon) Kod 14: Arama (Gezinme) Kod 15: Reklamlar
Ekran Tasarımı	Kod16: Menü ve buton tasarımı Kod 17. Menü ve buton kullanımı Kod 18. Yazı tipi Kod 19 . Sayfa Yapısı) Kod 20. Kaydırma Çubuğu	Kod 21. Sayfa Boşlukları) Kod 22. Yazı efektleri) Kod 23. Arka Plan Kod 24. Dikkat Dağınıklığı
Web İçeriği	Kod 25. Hareketli Görseller Kod 26. Dilbilgisi kullanımı Kod 27. Bilgi Düzenleme Kod 28. Bireysel Farklılık Kod 29. Görsel Ekleme Kod 30. İşitsel ekleme	Kod 31. Değerlendirme) Kod 32. Eş zamanlı Dönüt Kod 33. Eş zamansız Dönüt Kod: 34. Es zamanlı Tartışma Grubu Kod: 35. Es zamansız tartışma grubu Kod 36. Bilgi Edinme
Tasarım Öğeleri	Kod 37. Çizgi Kod 38. Şekil Kod 39. Alan	Kod 40. Boyut Kod 41. Doku Kod 42. Renk
Tasarım İlkeleri	Kod 43. Bütünlük Kod 44. Denge Kod 45. Vurgu	Kod 46. Hizalama Kod 47. Yakınlık Kod 48. Resimler

Şekil 1: Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları

2.2. Verilenin Toplanması ve çözülmesi

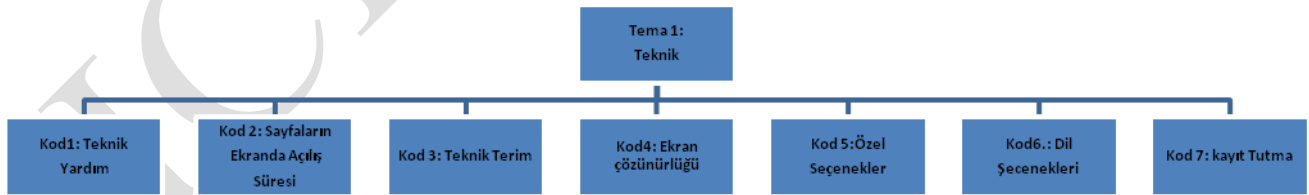
Temalardan yola çıkarak bir kontrol listesi oluşturulmuş ve bu kontrol listesi uzman kişiler tarafından ilgili sosyal ağa bağlı olarak doldurulmuştur. Doldurulan bu listeler ile her bir sosyal ağ için kriterleri karşılama yüzdeleri çıkarılarak yorumlanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Kontrol listelerinden elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir:

3.1. Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları : Teknik

Teknik teması içerisindeki alt kodlar şu şekildedir.

Şekil 2: Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları 1: Teknik

Kontrol listelerinden elde edilen bulgulara bağlı olarak Facebook , Twitter, Youtube ve Flickr'ın **Teknik** açıdan temaları karşılama durumları şu şekildedir:

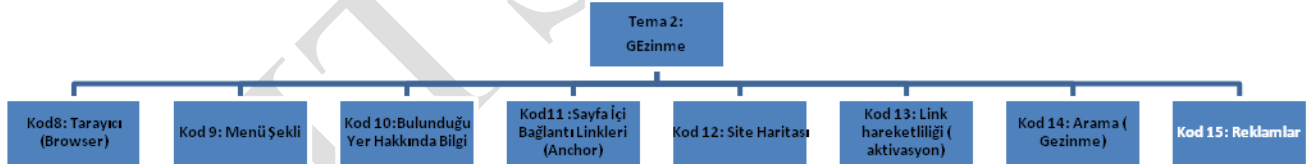
Sosyal Ağ	Teknik Teması	Yüzde
Facebook	Kod1: Kullanıcılara her konuda yardım sağlanmış Kod2: Sayfaların yüklenme zamanı çok yüksek, bununla ilgili bilgi bulunmamaktadır Kod3: Sitede bulunan tüm teknik terimler anlaşılabilir niteliktedir Kod4: Ekran çözünürlüklerini dikkate alan bir yapıya sahiptir ve ideal ekran çözünürlüğü hakkında bilgi verilmiştir Kod5: Engelli bireylere yönelik farklı kullanım şekilleri sunmaktadır.	%71

Twitter	Kod6: farklı dillere kolayca uyarlanabilmektedir. Kod7: Kullanıcı bilgileri ve işlemleri kayıt tutmaktadır. Kod1: Kullanıcılara her konuda yardım sağlanmış Kod2: Sayfaların yüklenme zamanı ideal, yüklenme süresi çok olanla ilgili bilgi verilmiştir Kod3: Sitede bulunan tüm teknik terimler anlaşılabilir niteliktedir Kod4: Ekran çözünürlüklerini dikkate alan bir yapıya sahip değildir. Kod5: Engelli bireylere yönelik farklı kullanım şekilleri sunmaktadır. Kod6: farklı dillere kolayca uyarlanabilmektedir. Kod7: Kullanıcı bilgileri ve işlemleri kayıt tutmaktadır.	%71
Youtube	Kod1: Kullanıcılara her konuda yardım sağlanmış Kod2: Sayfaların yüklenme zamanı ideal, yüklenme süresi çok olanla ilgili bilgi verilmiştir Kod3: Sitede bulunan tüm teknik terimler anlaşılabilir niteliktedir Kod4: Ekran çözünürlüklerini dikkate alan bir yapıya sahip değildir. Kod5: Engelli bireylere yönelik farklı kullanım şekilleri sunmaktadır. Kod6: farklı dillere kolayca uyarlanamamaktadır. Kod7: Kullanıcı bilgileri ve işlemleri kayıt tutmaktadır.	%71
Flickr	Kod1: Kullanıcılara her konuda yardım sağlanmış Kod2: Sayfaların yüklenme zamanı ideal, yüklenme süresi çok olanla ilgili bilgi verilmiştir Kod3: Sitede bulunan tüm teknik terimler anlaşılabilir niteliktedir Kod4: Ekran çözünürlüklerini dikkate alan bir yapıya sahip değildir. Kod5: Engelli bireylere yönelik farklı kullanım şekilleri sunmaktadır. Kod6: farklı dillere kolayca uyarlanamamaktadır Kod7: Kullanıcı bilgileri ve işlemleri kayıt tutmaktadır.	%57

Tüm bu sonuçlara bakıldığında Teknik özelliklerin Facebook %71, , ve Twitter % 71, Youtube % 71ve Flickr %57'sini karşılamaktadır.

3.2. Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları 2: Gezinme

Gezinme teması içerisindeki alt kodlar şu şekildedir.

Şekil 3: Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları : Gezinme

Kontrol listelerinden elde edilen bulgulara bağlı olarak Facebook , Twitter, Youtube ve Flickr'ın **Gezinme** açısından temaları karşılama durumları şu şekildedir:

Sosyal Ağ	Gezinme Teması	Yüzde
Facebook	Kod8: Sitede yaygın bir tarayıcı kullanımı seçilmiş ve tarayıcı farklılıkları tamamen hesaba katılmıştır Kod9: Kullanıcı butonlardan ya da gezinme araçlarından istediği bilgiye kolaylıkla ulaşabilmektedir Kod10: Kullanıcının yeri hakkında hiç bilgi vermiyor Kod11: Uzun sayfaların tamamında sayfa içi bağlantı linkleri kullanılmış Kod12: Site haritası kullanılmamış Kod13: Ziyaret edilen ya da aktif olan linkler farklı olarak gösterilmemiştir. Kod 14: Her bir sayfada arama seçeneği sağlanmıştır Kod 15: Reklam kullanımı aşırıdır	%50
Twitter	Kod8: Sitede yaygın bir tarayıcı kullanımı seçilmiş ve tarayıcı farklılıkları tamamen hesaba katılmıştır	%88

	<p>Kod9: Kullanıcı butonlardan ya da gezinme araçlarından istediği bilgiye kolaylıkla ulaşabilmektedir</p> <p>Kod10: Kullanıcının yeri hakkında yeterli bilgi veriyor</p> <p>Kod11: Uzun sayfaların tamamında sayfa içi bağlantı linkleri kullanılmış</p> <p>Kod12: Site haritası kullanılmamış</p> <p>Kod13: Ziyaret edilen ya da aktif olan linkler farklı olarak gösterilmiştir.</p> <p>Kod 14: Her bir sayfada arama seçeneği sağlanmıştır</p> <p>Kod 15: Reklamların kullanımı aşırı değildir.</p>	
Youtube	<p>Kod8: Sitede yaygın bir tarayıcı kullanımı seçilmiş ve tarayıcı farklılıkları tamamen hesaba katılmıştır</p> <p>Kod9: Kullanıcı butonlardan ya da gezinme araçlarından istediği bilgiye kolaylıkla ulaşabilmektedir</p> <p>Kod10: Kullanıcının yeri hakkında yeterli bilgi veriyor</p> <p>Kod11: Uzun sayfalarda hiç sayfa içi bağlantı linkleri kullanılmamış</p> <p>Kod12: Site haritası kullanılmamış</p> <p>Kod13: Ziyaret edilen ya da aktif olan linkler farklı olarak gösterilmiştir.</p> <p>Kod 14: Her bir sayfada arama seçeneği sağlanmıştır</p> <p>Kod 15: Reklamların kullanımı aşırı değildir.</p>	%75
Flickr	<p>Kod8: Sitede yaygın bir tarayıcı kullanımı seçilmiş ve tarayıcı farklılıkları tamamen hesaba katılmıştır</p> <p>Kod9: Kullanıcı butonlardan ya da gezinme araçlarından istediği bilgiye kolaylıkla ulaşabilmektedir</p> <p>Kod10: Kullanıcının yeri hakkında yeterli bilgi veriyor</p> <p>Kod11: Uzun sayfalarda hiç sayfa içi bağlantı linkleri kullanılmamış</p> <p>Kod12: Site haritası her sayfadan ulaşılabilir şekilde kullanılmıştır.</p> <p>Kod13: Ziyaret edilen ya da aktif olan linkler farklı olarak gösterilmiştir.</p> <p>Kod 14: Her bir sayfada arama seçeneği sağlanmıştır</p> <p>Kod 15: Reklamların kullanımı aşırı değildir.</p>	%50

Tüm bu sonuçlara bakıldığında Gezinme özelliklerin Facebook %50, Twitter % 88, Youtube % 75, ve Flickr %50'sini karşılamaktadır.

3.3. Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları 3: Ekran Tasarımı

Ekran Tasarımı teması içerisindeki alt kodlar şu şekildedir.

Şekil 4: Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları : Ekran Tasarımı

Kontrol listelerinden elde edilen bulgulara bağlı olarak Facebook , Twitter, Youtube ve Flickr'ın **Ekran Tasarımı** açısından temaları karşılama durumları şu şekildedir:

Sosyal Ağ	Ekran Tasarımı	Yüzde
Facebook	<p>Kod 16: Menü ve butonların kullanımı uygun tasarlanmıştır.</p> <p>Kod 17: Menüler ve butonlar tüm ekranlarda aynı işlevi yerine getirmektedir</p> <p>Kod18: Sitenin tamamında bir ya da iki farklı yazı tipi kullanılmıştır.</p> <p>Kod 19: Sayfa Yapısı kolay anlaşılmakta ama sorunlu bölgeler var</p> <p>Kod 20: Kaydırma çubukları sayfa yerleşimini çok az olumsuz etkilemiş</p> <p>Kod 21: Sayfa boşlukları yerleşimi çok az olumsuz etkilenmiş</p> <p>Kod 22: Ana kavramların daha iyi anlaşılabilmesi için ışıktandırma veya altını çizme gibi özellikler kullanılmamıştır</p> <p>Kod 23: Arkaplan rengi değiştirilebilir.</p>	%78

Twitter	<p>Kod 24: Aşırı ses ve görsel öğeler dikkati dağıtmaktadır.</p> <p>Kod 16: Menü ve butonların kullanımı uygun tasarlanmıştır.</p> <p>Kod 17: Menüler ve butonlar tüm ekranlarda aynı işlevi yerine getirmektedir</p> <p>Kod18: Sitenin tamamında bir ya da iki farklı yazı tipi kullanılmıştır.</p> <p>Kod 19: Sayfa Yapısı kolay anlaşılmakta ama sorunlu bölgeler var</p> <p>Kod 20: Kaydırma çubukları sayfa yerleşimini çok az olumsuz etkilemiş</p> <p>Kod 21: Sayfa boşlukları yerleşimi çok az olumsuz etkilenmiş</p> <p>Kod 22: Ana kavramların daha iyi anlaşılabilmesi için ışıklandırma veya altını çizme gibi özellikler kullanılmıştır.</p> <p>Kod 23: Arkaplan rengi değiştirilebilir.</p> <p>Kod 24: Aşırı ses ve görsel öğeler dikkati dağıtmaktadır</p>	%87
Youtube	<p>Kod 16: Menü ve butonların kullanımı uygun tasarlanmıştır.</p> <p>Kod 17: Menüler ve butonlar tüm ekranlarda aynı işlevi yerine getirmektedir</p> <p>Kod18: Sitenin tamamında bir ya da iki farklı yazı tipi kullanılmıştır.</p> <p>Kod 19: Sayfa Yapısı kolay anlaşılmakta ama sorunlu bölgeler var</p> <p>Kod 20: Kaydırma çubukları sayfa yerleşimini çok az olumsuz etkilemiş</p> <p>Kod 21: Sayfa boşlukları yerleşimi çok az olumsuz etkilenmiş</p> <p>Kod 22: Ana kavramların daha iyi anlaşılabilmesi için ışıklandırma veya altını çizme gibi özellikler kullanılmıştır.</p> <p>Kod 23: Arkaplan rengi değiştirilebilir.</p> <p>Kod 24: Aşırı ses ve görsel öğeler dikkati dağıtmaktadır</p>	%100
Flickr	<p>Kod 16: Menü ve butonların kullanımı uygun tasarlanmıştır.</p> <p>Kod 17: Menüler ve butonlar tüm ekranlarda aynı işlevi yerine getirmektedir</p> <p>Kod18: Sitenin tamamında bir ya da iki farklı yazı tipi kullanılmıştır.</p> <p>Kod 19: Sayfa Yapısı kolay anlaşılmakta ama sorunlu bölgeler var</p> <p>Kod 20: Kaydırma çubukları sayfa yerleşimini çok az olumsuz etkilemiş</p> <p>Kod 21: Sayfa boşlukları yerleşimi çok az olumsuz etkilenmiş</p> <p>Kod 22: Ana kavramların daha iyi anlaşılabilmesi için ışıklandırma veya altını çizme gibi özellikler kullanılmıştır.</p> <p>Kod 23: Arkaplan rengi değiştirilemez</p> <p>Kod 24: Aşırı ses ve görsel öğeler dikkati dağıtmaktadır</p>	%78

Tüm bu sonuçlara bakıldığında Ekran Tasarımı özelliklerin Facebook %78, Twitter %87, Youtube % 95 ve Flickr %78'ini karşılamaktadır.

3.4. Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları 4: Web İçeriği

Web İçeriği teması içerisindeki alt kodlar şu şekildedir.

Şekil 5: Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları : Web İçeriği

Kontrol listelerinden elde edilen bulgulara bağlı olarak Facebook , Twitter, Youtube ve Flickr'ın **Web İçeriği** açısından temaları karşılama durumları şu şekildedir:

Sosyal Ağ	Web İçeriği	Yüzde
Facebook	<p>Kod 25: Okurken çok fazla hareketlilerle meşgul edip dikkat dağıtmış.</p> <p>Kod 26: Sitede dilbilgisi oldukça iyi kullanılmış</p> <p>Kod 27: Kelime ve cümle sayısı işlevsel olarak sınırlı ve bilgiler açık olarak düzenlenmiş</p> <p>Kod 28: Farklı bireysel niteliklere sahip izleyiciler için bilgi sunumu uygundur</p>	%83

	<p>Kod 29: Tüm görseller işlevsel ve etkili kullanılmıştır Kod 30: işitseller işlevsel ve etkili paylaşılmaktadır. Kod 31: Kullanıcı değerlendirmek için uygulamalar bulunmaktadır. Kod 32: Eş zamanlı dönüt için chat özelliği eklenmiştir Kod 33: Eş zamansız dönüt için gerekli özelliğe sahiptir Kod 34: Eş zamanlı tartışma grubu bulunmamaktadır. Kod 35: Eş zamansız tartışma grubu bulunmaktadır. Kod 36: Sıkça sorulan sorular kısmı bulunmaktadır.</p>	
Twitter	<p>Kod 25: Okurken hareketlilerle dikkat dağıtmamış Kod 26: Sitede dilbilgisi oldukça iyi kullanılmış Kod 27: Kelime ve cümle sayısı işlevsel olarak sınırlı ve bilgiler açık olarak düzenlenmiş Kod 28: Farklı bireysel niteliklere sahip izleyiciler için bilgi sunumu uygundur Kod 29: Tüm görseller işlevsel ve etkili kullanılmıştır Kod 30: işitseller işlevsel ve etkili paylaşılmaktadır. Kod 31: Kullanıcı değerlendirmek için uygulamalar bulunmamaktadır Kod 32: Eş zamanlı dönüt için chat özelliği eklenmemiştir. Kod 33: Eş zamansız dönüt için gerekli özelliğe sahiptir Kod 34: Eş zamanlı tartışma grubu bulunmamaktadır. Kod 35: Eş zamansız tartışma grubu bulunmaktadır. Kod 36: Sıkça sorulan sorular kısmı bulunmaktadır.</p>	%75
Youtube	<p>Kod 25: Okurken hareketlilerle dikkat dağıtmamış Kod 26: Sitede dilbilgisi oldukça iyi kullanılmış Kod 27: Kelime ve cümle sayısı işlevsel olarak sınırlı ve bilgiler açık olarak düzenlenmiş Kod 28: Farklı bireysel niteliklere sahip izleyiciler için bilgi sunumu uygundur Kod 29: Görseller işlevsel ve etkili paylaşılmamaktadır. Kod 30: işitseller işlevsel ve etkili paylaşılmaktadır. Kod 31: Kullanıcı değerlendirmek için uygulamalar bulunmaktadır. Kod 32: Eş zamanlı dönüt için chat özelliği eklenmemiştir Kod 33: Eş zamansız dönüt için gerekli özelliğe sahiptir Kod 34: Eş zamanlı tartışma grubu bulunmamaktadır. Kod 35: Eş zamansız tartışma grubu bulunmaktadır. Kod 36: Sıkça sorulan sorular kısmı bulunmaktadır.</p>	%75
Flickr	<p>Kod 25: Okurken hareketlilerle dikkat dağıtmamış Kod 26: Sitede dilbilgisi oldukça iyi kullanılmış Kod 27: Kelime ve cümle sayısı işlevsel olarak sınırlı ve bilgiler açık olarak düzenlenmiş Kod 28: Tek tip bireysel niteliklere sahip izleyiciler için bilgi sunumu uygundur Kod 29: Tüm görseller işlevsel ve etkili kullanılmıştır Kod 30: işitseller işlevsel ve etkili paylaşılmamaktadır. Kod 31: Kullanıcı değerlendirmek için uygulamalar bulunmamaktadır. Kod 32: Eş zamanlı dönüt için chat özelliği eklenmemiştir. Kod 33: Eş zamansız dönüt için gerekli özelliğe sahiptir Kod 34: Eş zamanlı tartışma grubu bulunmaktadır. Kod 35: Eş zamansız tartışma grubu bulunmaktadır Kod 36: Sıkça sorulan sorular kısmı bulunmamaktadır.</p>	%58

Tüm bu sonuçlara bakıldığında Web İçeriği özelliklerin Facebook % 83, Twitter % 75, Youtube % 75 ve Flickr %58'ini karşılamaktadır.

3.5. Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları 5: TASARIM ÖĞELERİ

TASARIM ÖĞELERİ teması içerisindeki alt kodlar şu şekildedir.

Şekil 6 : Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları : TASARIM ÖĞELERİ

Kontrol listelerinden elde edilen bulgulara bağlı olarak Facebook , Twitter, Youtube ve Flickr'ın **Tasarım Öğeleri** açısından temaları karşılama durumları şu şekildedir:

Sosyal Ağ	Tasarım Öğeleri	Yüzde
Facebook	Kod 37: Sayfalarda çizgiler yatay, dikey veya eğik olarak algılamada farklı etkiler oluşturmamaktadır Kod 38: Tüm sayfalarda şekiller figür-zemin ilişkisini tanımlamaktadır Kod 39: Sayfalardaki öğelerin alan yerleşiminde üçüncü kural tekniği kullanılmamıştır Kod 40: Sayfalarda görsel ve metinlerin boyutu istendik mesajın iletilmesiyle orantılı olarak belirlenmemiştir Kod 41: Sayfalardaki görsellerde doku eklenerek iki boyutlu yapılar üç boyutlu görünüm kazanmamıştır Kod 42: Tüm sayfa ve görsellerde renk uyumu sağlanmıştır	%33
Twitter	Kod 37: Tüm sayfalarda çizgiler yatay, dikey veya eğik olarak algılamada farklı etkiler oluşturmaktadır Kod 38: Tüm sayfalarda şekiller figür-zemin ilişkisini tanımlamaktadır Kod 39: Sayfalardaki öğelerin alan yerleşiminde üçüncü kural tekniği kullanılmamıştır Kod 40: Tüm sayfalarda görsel ve metinlerin boyutu istendik mesajın iletilmesiyle orantılı olarak belirlenmiştir Kod 41: Sayfalardaki görsellerde doku eklenerek iki boyutlu yapılar üç boyutlu görünüm kazanmamıştır Kod 42: Tüm sayfa ve görsellerde renk uyumu sağlanmıştır	%67
Youtube	Kod 37: Tüm sayfalarda çizgiler yatay, dikey veya eğik olarak algılamada farklı etkiler oluşturmaktadır Kod 38: Tüm sayfalarda şekiller figür-zemin ilişkisini tanımlamaktadır Kod 39: Tüm sayfalarda öğelerin alan yerleşiminde üçüncü kural tekniği kullanılmıştır Kod 40: Tüm sayfalarda görsel ve metinlerin boyutu istendik mesajın iletilmesiyle orantılı olarak belirlenmiştir Kod 41: Sayfalardaki görsellerde doku eklenerek iki boyutlu yapılar üç boyutlu görünüm kazanmamıştır Kod 42: Tüm sayfa ve görsellerde renk uyumu sağlanmıştır	%83
Flickr	Kod 37: Tüm sayfalarda çizgiler yatay, dikey veya eğik olarak algılamada farklı etkiler oluşturmaktadır Kod 38: Tüm sayfalarda şekiller figür-zemin ilişkisini tanımlamaktadır Kod 39: Tüm sayfalarda öğelerin alan yerleşiminde üçüncü kural tekniği kullanılmıştır Kod 40: Tüm sayfalarda görsel ve metinlerin boyutu istendik mesajın iletilmesiyle orantılı olarak belirlenmiştir Kod 41: Sayfalardaki görsellerde doku eklenerek iki boyutlu yapılar üç boyutlu görünüm kazanmamıştır Kod 42: Tüm sayfa ve görsellerde renk uyumu sağlanmıştır	%83

Tüm bu sonuçlara bakıldığında **Tasarım Öğeleri** özelliklerin Facebook %33, Twitter %67, Youtube % 83 ve Flickr %83'ünü karşılamaktadır.

3.6. Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları : TASARIM İLKELERİ

TASARIM İLKELERİ teması içerisindeki alt kodlar şu şekildedir.

Şekil 7: Sosyal Ağlar ve Eğitim Temaları : TASARIM İLKELERİ

Kontrol listelerinden elde edilen bulgulara bağlı olarak Facebook , Twitter, Youtube ve Flickr'ın **Tasarım İlkeleri** açısından temaları karşılama durumları şu şekildedir:

Sosyal Ağ	Tasarım İlkeleri	Yüzde
Facebook	<p>Kod 43: Tüm sayfalarda sayfaları meydana getiren öğelerin bir bütün olarak görünmesini sağlayan ilişki kurulmuştur</p> <p>Kod 44: Tüm sayfalarda sayfanın dikey ve yatay ekseninde algılanan ağırlıkta denge kurulmuştur</p> <p>kod 45: Tüm sayfalarda aktarılmak istenen önemli noktalar vurgulanmıştır</p> <p>Kod 46: Tüm sayfalarda yatay ve dikey hizalamalar kullanılmıştır</p> <p>Kod 47: Tüm sayfalarda öğeler yakınlık bakımından birbirinden ayrılmıştır</p> <p>Kod 48: Sayfalarda gerçek resimler yerine basit çizgi resimler, karikatürler, çizelgeler ve diyagramlar kullanılmamıştır</p>	%83
Twitter	<p>Kod 43: Tüm sayfalarda sayfaları meydana getiren öğelerin bir bütün olarak görünmesini sağlayan ilişki kurulmuştur</p> <p>Kod 44: Tüm sayfalarda sayfanın dikey ve yatay ekseninde algılanan ağırlıkta denge kurulmuştur</p> <p>kod 45: Tüm sayfalarda aktarılmak istenen önemli noktalar vurgulanmıştır</p> <p>Kod 46: Tüm sayfalarda yatay ve dikey hizalamalar kullanılmıştır</p> <p>Kod 47: Tüm sayfalarda öğeler yakınlık bakımından birbirinden ayrılmıştır</p> <p>Kod 48: Tüm sayfalarda gerçek resimler yerine basit çizgi resimler, karikatürler, çizelgeler ve diyagramlar kullanılmıştır</p>	%100
Youtube	<p>Kod 43: Tüm sayfalarda sayfaları meydana getiren öğelerin bir bütün olarak görünmesini sağlayan ilişki kurulmuştur</p> <p>Kod 44: Tüm sayfalarda sayfanın dikey ve yatay ekseninde algılanan ağırlıkta denge kurulmuştur</p> <p>kod 45: Tüm sayfalarda aktarılmak istenen önemli noktalar vurgulanmıştır</p> <p>Kod 46: Tüm sayfalarda yatay ve dikey hizalamalar kullanılmıştır</p> <p>Kod 47: Tüm sayfalarda öğeler yakınlık bakımından birbirinden ayrılmıştır</p> <p>Kod 48: Tüm sayfalarda gerçek resimler yerine basit çizgi resimler, karikatürler, çizelgeler ve diyagramlar kullanılmıştır</p>	%100
Flickr	<p>Kod 43: Tüm sayfalarda sayfaları meydana getiren öğelerin bir bütün olarak görünmesini sağlayan ilişki kurulmuştur</p> <p>Kod 44: Tüm sayfalarda sayfanın dikey ve yatay ekseninde algılanan ağırlıkta denge kurulmuştur</p> <p>kod 45: Tüm sayfalarda aktarılmak istenen önemli noktalar vurgulanmıştır</p> <p>Kod 46: Tüm sayfalarda yatay ve dikey hizalamalar kullanılmıştır</p>	%100

Kod 47: Tüm sayfalarda öğeler yakınlık bakımından birbirinden ayrılmıştır

Kod 48: Tüm sayfalarda gerçek resimler yerine basit çizgi resimler, karikatürler, çizelgeler ve diyagramlar kullanılmıştır

Tüm bu sonuçlara bakıldığında **Tasarım İlkeleri** özelliklerin Facebook % 83, Twitter % 100, Youtube % 100 ve Flickr %100'ünü karşılamaktadır.

5. Sonuç ve Tartışmalar

Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı söz konusu olduğunda web temelli eğitimde bulunan özelliklerin çoğunluğunu karşılaması gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışmada eğitim amaçlı sosyal ağlarda bulunması gereken standartlar altı ana başlıkta toplanmış ve bunlara göre sosyal ağlardan Facebook, Twitter, Youtube ve Flickr'ın hangilerini karşıladığı puanlama sistemiyle değerlendirilmiştir.

Gerek site üzerinde gerekse telefon ya da çevrimiçi ortamlarla bir teknisyene ulaşılmasını sağlayarak kullanıcılara teknik bakımdan yardım sağlanması, sayfalarının açılışının hızlı olması, açıklanan teknik konuların anlaşılır olması, sitenin her türlü çözünürlükteki ekrana uygun olabilmesi gibi teknik özelliklerin bulunması uzaktan eğitim alan öğrencinin sistemde kalıcılığını artırmaktadır. Öte yandan sitenin her zaman kullanıcıyı düşünmesi ve ona göre alternatif uygulamalarda bulunması da bir diğer önemli kriterdir. Özellikle engelli bireylere uygun ortamları sunması, farklı dillere uyarlanabilmesi ve kullanıcılar hakkında bilgileri kayıt altında tutması sitenin işlevselliği bakımından oldukça önemlidir. Ele alınan dört sosyal paylaşım siteleri teknik özellikleri bakımından incelendiğinde Facebook, Twitter ve Youtube'un aynı oranda bu özelliği karşıladığı (%71) Flickr'ın ise bu teknik özelliklerin ancak yarısını karşıladığı gözlenmektedir.

Web temelli eğitim ortamlarının kullanıcı tarafından kolay anlaşılır olması, bulunduğu sayfada sitenin hangi bölümünde olduğunu açıklamaları ve istediğinde hangi sayfaya nasıl ulaşması hakkında bilgisinin olması, sitenin genel yapısı hakkında bilgisinin olması, kısaca kullanıcının site içinde "kaybolmaması" yine dikkat edilmesi gereken özellikler arasındadır. Bir diğer önemli özellik ise sitede kullanıcının kolay gezinmesini engelleyen uzun sürede açılan dikkat dağıtıcı reklamlara yer verilmemelidir. Araştırmada incelenen sosyal paylaşım sitelerinden Twitter ve Youtube en yüksek puanları (%88 ve %75) alırken Türkiye'de kullanımı en yaygın olan Facebook ise bu özelliklerin yarısını karşılamaktadır. Flickr da gezinme özelliklerinde Facebook gibi yeterli değildir.

Web temelli öğrenme ortamlarında kullanıcının öğrenme ortamını anlama ve kullanma konusunda karşılaşılabileceği sorunları da asgari düzeyde tutmak yine önemli özelliklerindedir. Örneğin butonların ve menülerin anlaşılır olması kullanıcıyı yormayacaktır. Yine tüm sayfalarda paralellik sağlanması, her sayfanın yapısının yazı tipi, arka plan rengi, sayfa boşluklarının tasarımı, sesli ve renkli görsellerin yerleştirilmesi gibi bölümlerde tutarlılık olması da kullanıcının siteyi kullanımında kolaylık sağlayacaktır. Bu tür ekran tasarımı özellikleri incelenen sosyal paylaşım sitelerinden Youtube en yüksek puan (%95) alırken, Twitter (%87) ikinci sırada, Facebook ve Flickr ise son sırada(%78) yer almaktadır. Elde edilen sonuçlara göre, Youtube ve Twitter'ın ekran tasarımı konusunda eğitim amaçlı öğrenme ortamları olarak kabul edilebilir olduğu, Facebook ve Flickr'ın ise biraz daha düzenlenmesine gereksinim duyulmaktadır.

Öğrenme ortamlarının tasarımı kadar web ortamının sunduğu hizmetler de önem arz etmektedir. Örneğin fazla hareketli unsurlarla dikkat dağıtılmaması, anlaşılır bir dilin kullanılması ve yeterli cümlelerle ifade edilmesi, farklı bireysel özelliklere yönelik seçeneklerin olması, sohbet ortamlarının ve tartışma ortamlarının işlevsel olması gibi bir çok özellik web içeriği olarak kullanıcıya daha rahat ve kolay bir öğrenme ortamı sunması gerekmektedir. Bu özellikler bakımından Facebook diğerlerine göre daha iyi bir durumdadır (%83). Twitter ve Youtube da biraz daha geliştirilerek daha işlevsel olabilecektir. Ancak Flickr bu özelliklerin ancak yarısını karşılayabilmektedir.

"Tüm öğrenme ortamları ve öğretim materyalleri için oldukça önemli olan tasarım öğeleri ve tasarım ilkeleri eğitim amaçlı kullanılacak sosyal ağlarda da bulunması gerekmektedir. Yatay ve dikey çizgi kullanımı, şekil ve dokular, boş ve dolu alan dengesi, alana öğelerin yerleştirilmesi, renk uyumu gibi tasarım öğelerin yanı sıra, uygun vurguların yapılması, bir bütün olarak hareket edilmesi, öğelerin dağılımında dengeli ve ilişkilerine uygun hizada ve yakınlıkta sıralanması gibi tasarım ilkelerinin de sosyal ağlarda tasarlanması gerekmektedir. Tasarım ilkeleri bakımından incelenen dört sosyal ağda da mükemmel sonuç alınmakta iken tasarım öğelerinde Youtube ve Flickr oldukça iyi durumdadır(%83). Ancak tasarım öğeleri bakımından özellikle Facebook'un yeniden tasarlanması gerekecektir(%33).

Yukarıdaki değerlendirmeler ele alındığında öğrenme ortamı olarak kullanılması halinde sosyal ağların olması gereken özellikler kendi içinde farklılıklar göstermektedir. Bazı özellikler bazı

sosyal ağlarda oldukça yeterli iken diğerinde yetersiz olarak gözlenmiştir. Sosyal ağların tam anlamıyla öğrenme ortamı olarak kullanılabilmesi için bir takım düzenlemelere gereksinim duyulmaktadır. Günümüzde birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de K-12 düzeyindeki okullarda kullanımına kısıtlamalar getirilen sosyal ağların ilk aşamada evdeki derslerini yürütmeye ve öğretmen ve grup arkadaşlarıyla iletişim kurma gibi kullanımlara olanak sağlayan çalışmaların gerçekleştirilmesi ve buna göre düzenlemelerin yapılması planlanmalıdır. İleriki aşamada ise bu çalışmada önerilen ve öğrenme ortamında bulunması gereken özellikler dikkate alınarak sosyal ağların içeriklerinden en uygun olanı ile yeni düzenlemeler yapılması düşünülebilir. Üniversite düzeyindeki eğitimler için ise yine yaş grubunun özellikleri de dikkate alınarak önerilen standartları karşılayan bir sosyal ağın öğrenme ortamı olarak da kullanılabilmesi zamanın büyük bir çoğunluğunu bu ortamlarda geçiren öğrencilere olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

6. Kaynakça:

1. Alper, A. ve Horzum, M.B.(2006). Assesment of Student Performance and Complex Tasks for Web Page Design. Research on Education. Athens.
2. Büyüköztürk,Ş.,Kılıç Çakmak, E.,Akgün, Ö., Karadeniz,Ş., Demirel, F., (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri . (8. Baskı), Pegem Yayınları, Ankara, p: 16
3. Büyüksener, Ercüment, “Türkiye’de Sosyal Ağların Yeri ve Sosyal Medyaya Bakış”, <http://www.hayalakademisi.com>, (20 Mart 2010)
4. Brown, A. ‘Educational Uses Of Facebook’. Paper Presented At 2008 Conference On Information Technology İn Salt Lake City, Utah, 2008. URL: [Http://Cit.Ceu.Edu/Mat/T/T26.Pdf](http://Cit.Ceu.Edu/Mat/T/T26.Pdf)
5. Danah M. Boyd ve Nicole B. Ellison, “Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship”, http://consommateurs.blogs.com/files/socialne_tworksites_boyd-ellision_2007.pdf
6. Facebook istatistikler , 2009 (<http://www.facebook.com/press/info.php?statistics>)
7. Grosseck G., Holotescu C. (2008). Can we use Twitter for educational activities?, Proceedings of the 4th
8. International Scientific Conference, eLearning and Software for Education, Bucharest.
9. Gonzales, L.,Vodicka, D. ‘Top Ten Internet Resources for Educators’. Leadership. 2010, pp. 32-37.
10. Levy, S. (2007). Are MySpace users now spacing out? Newsweek, 149, (22), p. 26; Ronn, K. Social Networking: Closer Than You Think. Business Week Online, 12, 2007
11. Muñoz, C. L. Towner, T. L. ‘Opening Facebook: How To Use Facebook İn The College Classroom’. Paper Presented At 2009 Society For Information Technology And Teacher Education Conference İn Charleston.
12. National School Board Associaton (2007). CREATING & CONNECTING//Research and Guidelines on Online Social and Educational Networking. URL: <http://www.nsba.org/Services/TLN/BenefitsofMembership/Publications/Creating-and-Connecting.pdf>
13. Smith,F.(2009). How to Use Social-Networking Technology for Learning. URL: <http://www.edutopia.org/social-networking-how-to>